

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

O reformă.

Sibiu, 7 Octombrie n.

(x) Ministrul de culte și instrucțiune, dl. Dr. Iankovich Béla, a trimis cu data de 27 Septembrie a. c. o adresă în afaceri școlare către consiliul instrucțiunii publice, care va fi chemat, în înțelesul regulamentelor existente, să pregătească planul pentru o nouă organizare a școlilor secundare (sau medii) din Ungaria.

Actul ministerial cuprinde idei nouă și foarte valoroase, din multe puncte de vedere. Le vom cuprinde în următoarele:

Observatorul atent al instrucției publice din Ungaria, zice ministrul de culte, nu poate trece cu vederea faptul, că școlile secundare ale patriei noastre au rămas îndărăt în multe priviri cerințelor de progres ale timpului.

Planul de învățământ al acestor fel de școli a trecut prin modificări parțiale în 1883 și 1899; însă de fapt școala secundară din Ungaria a rămas peste tot în starea sa veche în curs de decenii.

Toate statele mari ale apusului s'au năzuit a-și acomoda instituțiile școlare trebuințelor epocii în care au trăit și trăesc.

Astfel statele imperiului german bunăoară, care au înțeles semnele vremii, au înființat pe lângă tipul cunoscut al școlii secundare așa numitul tip reformat, al acestor fel de așezăminte. Astăzi Germania are peste 150 de asemenea școli secundare tip reformat.

Ministrul stabilește următoarele defecte în organismul numitelor școli din țara noastră:

I. Gimnaziul se leagă fără nici o tranziție de școala primară. Nu aprob faptul, zice ministrul, ca un copil de 9 ani să fie constrâns a învăța limba latină, care se deosebește atât de esențial de limba lui maternă.

II. Este o greșală de organism, când școala noastră secundară nu se compune din părți coordonate deosebite, și cere dela tineri să termine toate cele opt clase gimnaziale, fără considerare la numărul mai mare al acelor școlari, cari siliți de diferite împrejurări ies din școala secundară înainte de a-și fi câștigat un material oarecare de cultură, care să le fie de folos.

III. Rezultatul instrucțiunii este peste tot puțin satisfăcător în unele ramuri de învățământ, de pildă în istoria universală, geografie și limbi moderne.

IV. Planurile actuale de învățământ sunt defectuoase, deoarece despre unele ramuri de cunoștințe nu se îngrijesc de loc. Ar fi necesar ca elevul din școala secundară să fie orientat asupra aparițiilor principale economice și sociale, iar *igiena* să nu fie desconsiderată. Instrucțiunea în matematică să aibă în vedere viața practică.

V. Este o stare nesănătoasă, când gimnaziile noastre sunt prea impopulate, ear școlile reale sunt relativ slab cercetate. De vină este legea, care a înzestrat gimnaziul cu îndreptățiri, de care nu se împărtășește școala reală, deși amândouă sunt instituite cu scopuri analoge.

Din aceste motive, ministrul crede că a sosit timpul pentru o adevărată reformă a școlii secundare din țară.

Intre schimbările de competenție dorite de ministru este și înlocuirea limbii latine în clasele prime ale gimnaziului prin limba *germană*. Privitor la istorie, geografie și științe naturale părerea dlui Iankovich cere ca materialul întreg să se propună în două secțiuni: în secția de jos să fie mai mult descriptiv și intuitiv, ear în cea de sus să fie mai mult pragmatic și sintetic.

Acesta e, în reasumat, conținutul actului ministerial.

Este acum rândul consiliului de instrucțiune să se pronunțe și să aleagă: care din părerile arătate se pot adopta din partea membrilor acestui for, și care dintr'insele se par prea avântate sau poate chiar greșite.

Reforma, în ori ce caz, este dintre cele mai necesare.

Paragrafi învechiți ai legilor dela 1883 și 1899 nu mai mulțumesc nici pe părinți, — de tinerimea școlară nu amintim, — dar nici pe înșiși domni profesori. Știința, în anii din urmă, a obținut rezultate nouă și importante, care vor să înrăurească și asupra școlii secundare atât cu privire la material, cât și la metoda în propunerea multelor și variatelor obiecte de învățământ.

Atribuim o mare însemnătate faptului, că se constată din partea celui mai înalt factor al instrucțiunii publice, cum programele actuale de învățământ sunt mult prea *incărcate* de o parte, și earăși prea sunt *sărace* de altă parte.

Cunoștințe sociale, economice și de igienă nu mai pot fi înlăturate din planul școlilor secundare.

Dar dacă prin aceasta se va îngrijii, de aici înainte, mai bine de educația corporală, n'ar trebui vitreg tratată nici educația sufletească. Înțelegem cunoștințele de *pedagogie*. Anume așa, că tinerimii i se vor propune regulile de competenție cu raport la creșterea copiilor în *casa părintească*.

Se știe că majoritatea părinților are cele mai curioase idei despre educația în familie. Părinții cer ca școala să le dea copii cât mai desăvârșiți din orice punct de vedere: și intelectual, și moral, și național, și sanitar; dar la rândul lor nici tatăl, nici mama nu vin în ajutorul școlii, fiindcă *nu știu* cum să vie.

Astfel, de obicei, părinții nu ușurează, ci mai ales îngreuează sau distrug influența bună a școlii, și ei înșiși nu odată își nenorocesc odras-

lele proprii, în urma creșterii nepedagogice care stăpânește în familie.

Credem că aceste vederi ar trebui acceptate în viitoarea reformă a învățământului secundar cu atât mai vărtos, că selbătăcirea treptată în moravurile generațiilor poate lua proporții neașteptate mai curând, decât socotim.

Convocare. Ziarul *Românul* din Arad e informat, că membrii comitetului național român sunt convocați pe Sâmbătă în 11 Octombrie n. la Budapesta pentru a lua hotărâri cu privire la atitudinea ce au să observe deputații noștri în parlament și afară de parlament. Va fi vorba, scrie confratele, și de reorganizarea partidului, și se vor lua și alți pași de însemnătate politică.

Domnitorul Albaniei. Se vestește apropiata alegere a principelui Wilhelm de *Wied* pentru tronul albanez. Guvernul austro-ungar și cel italian s'ar fi înțeles, ca ocuparea numitului tron să se facă în cursul lunii curente. Se speră, că măsura aceasta va contribui la liniștirea poporului din Albania.

Prima ședință. Pe astăzi, Miercuri, în 8 Octombrie la orele 10, este convocată ședința parlamentului ungar. La ordinea zilei e: citirea mesagiului regal și comunicări din partea prezidentului camerei. Ministrul de justiție are să înainteze tot astăzi mai multe proiecte de legi. Partidul independenților a hotărât să nu participe la ședință.

Puterile pentru pace. Ziarul „*Echo de Paris*” anunță: Marile puteri n'au intervenit până acum la nici un guvern; dar dacă situația balcanică s'ar înăspri, puterile vor rosti cuvântul, — deoarece diplomația europeană este firm hotărâtă să împiedece în ori ce chip erumperea unui nou războiu în Balcani.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

2. Istoria unei pălării.

Costache Dinu e cam prostuț din fire și pe deasupra îi place „rachiul cel bun”. Intr'o zi pleacă la oraș cu treabă, unde neisprăvind nimic, intră la jupân Ștrul să tragă ceva la măsea. După-ce s'a turtit câtva, jupân Ștrul îl ia cu vorbe, și omul nostru, care venise cu căciula, hai să-și cumpere pălărie cu banii împrumutați cu camătă grasă dela jidov. Dinu la anu nu poate plăti. Capitalul și camata se îndoiește (Ștrul îi face socoteala din nou) și intr'o bună dimineață se pomenește Dinu că pălăria lui îi scoate boii din curte.

Oamenii neluminați, cari urăsc școala așa pățesc ca Dinu.

3. Boii lui Călin.

Călin, un om fără suflet, nu poate pricepe că și boii au lipsă de hrană și hodiță bună. Îi chinuște atâta cu lucru, fără să le dea hrana și hodița cuvenită, până-ce s'armanii boi se prăpădesc.

Povestirea aceasta te mișcă. E plină de o mare putere educativă-morală, care-l

învăță pe om să nu-și chinuiească animalele. E impresionabilă până la lacrimi mustrea conștiinței, care încearcă pe nefericitul Călin noaptea în somn și dimineața, când aude lătratul cânelui lângă carul fără boi.

4. Poveste veche despre așezarea Românilor pe aceste plaiuri.

În formă de poveste alegorică ni se povestește aici așezarea Românilor pe aceste plaiuri. D-zeu cu Sf. Petru călătorește prin părțile acestea și nu întâlnește fără oameni răi și neprimitori. Pleacă cu Sf. Petru la munte, unde locuiește un neam ales: Români. D-zeu le dă binecuvântarea pentru inima lor bună și dreaptă, și îi trimete să locuiească pământul acesta. Românii se cobor la vale cu turmele lor, alungă pe cei de aici și stăpânesc pământul acesta, după cum a fost voia lui D-zeu.

La sfârșit se arată păcatele multe, cari pasc pe urmașii poporului român de odinioară.

5. Sfatul cel bun.

Moș Ilie e om pățit, cu scaun la minte și la vorbă, și totuși ține că mai are multe de învățat. Sfatul unui avocat pe care l-a căutat anume, i-a prins bine chiar în ziua aceea.

Intr'un mod deosebit de limpede ni se arată în istorioara aceasta adevărul pro-

verbului: „Ce poți face astăzi, nu lăsa pe mâne”.

6. Dumnezeu și învățatul Negoită.

Tânărul Negoită din București a învățat prin toate țările și se întoarce acasă dobâ de carte. Lumea îl ținea de om foarte cumințe, cea-ce se și vede căci a rămas chel pe vârful capului de atâta învățatură. E invitat în familia și societăți alese, în cari tânărul nostru care nu mai crede în existența lui D-zeu, pătește rușine mare. O d-șoară de 16 ani îl aduce în corn de capră pe ateistul nostru.

Din istorioara aceasta pot învăța mulți atești din zilele noastre. Existența lui D-zeu se deduce prin rațiune.

7. Srisoare către tinerii dela sate.

În scrisoarea aceasta flăcăilor dela sate li se dau prețioase sfaturi: Datoria față de patrie, evocându-se pilde strălucite din trecutul neamului românesc; datoria de cetățean, încunjurarea birturilor și în sfârșit: folosul tovarășiiilor de flăcăi.

Scrisoarea e adresată către flăcăii din Țara Românească. Să poate însă localiza.

8. Voia Domnului.

Arhanghelul Mihail cercetează pe pustnicul Ieronim, care umblă în căile Domnului

și îl face să înțeleagă o mulțime de lucruri, cunoscând astfel voia lui D-zeu, care de foarte multeori e nepătrunsă de mintea omenească.

Învățătura ce o scoatem din istorioara aceasta, e prețioasă într'atâta, că ne explică multe din întâmplările acelea, față de cari mintea noastră e nepătrunsă, neputându-le pătrunde rostul.

9. Spătăruț.

În Spătăruț ni se descrie soarta tristă a acelor feciori dela sate cari, pentru a nu fi înrolați se folosesc de felurite mijloace, cari mai apoi îi nenorocesc.

Scopul este dezvoltarea simțământului de datorie față de patrie.

10. Despre muncă.

Aici ni se aduc numeroase exemple despre însemnătatea muncii și roadele ei. Felul, cum au prețuit-o și o prețuesc oamenii mari: regi, împărați etc. — De aici învățăm cum să prețuim munca și câștigul agonisit prin muncă cinstită.

11. Orbul.

Un nefericit orb e obiectul de răs și de batjocură al neamurilor și al tuturor. Avere și dreptul îl folosește o rudă fără inimă, care îl silește în fiecare zi pe frig,

Activitatea dietei Ardealului din anii 1863—1864.

III.

Cu ocaziunea deschiderii dietei M. Voastră v'ăți îndurat a ne da prin imputernicitul comisar regesc în copie autentică acel document, care cuprinde abdicarea de tron a Maiestății Sale împăratului Ferdinand și renunțarea Înălțimii Sale ces. reg. a serenității domn Francisc Carol din 2 Decembrie 1848 în Olmütz, cu acel adaos cumcă e lăsat în voia dietei ca aceeași prin o deputațiune ce ar fi a se trimite la reședința împăratească să vadă însuși originalul acelui document.

Dieta încredințată pe deplin despre autenticitatea acestui document, cu privire la legea fundamentală a sancțiunii pragmatice, promise în 30 Martie 1722 cu cea mai ferbinte mulțămintă către neperitoarele merite ale casei austriace pentru scăparea acestei țări, ia și acest document propus ei spre cunoștință cu cea mai deplină odihnire despre adevărul faptelor autentice în același și despre a lor legalitate.

Noi am mai primit din mâinile aceluiași comisar regesc deplin împuternicit pentru dietă încă și diploma împăratească din 20 Octombrie 1860 emanată cu solemnitate în toate trei limbile țării, am primit întru asemenea și legea fundamentală emanată tot în formă de diplomă împăratească cu data din 26 Februarie 1861 sunătoare pentru reprezentanța imperiului, ear apoi îndemnați de mulțămintă și recunoștință pentru binevoitoarele scopuri îndreptate spre a stabili o ordine liberală de stat, care se manifestă atât în restaurarea constituțiunii transilvane, cât și în constituțiunea imperială dată tuturor popoarelor din întreaga monarhie, suntem și gata de a corespunde prea înaltei provocări venite nouă de către Maiestatea Voastră, adică a petrece ambele acele diplome în legile patriei cu cea modalitate, că în această privință dieta să facă înadins un articol de lege și să-l substearnă M. Voastre pentru prea grațioasă sancționare.

Fiindcă legile marelui principat Transilvania în art. II din anul 1791 cuprind o instrucțiune anumită, privitoare la procedura ce trebuie să se observe la toate schimbările de tron față cu țara, așa declarațiunea făcută de către M. Voastră cu privire la confirmarea diplomei leopoldine este este un act de cea mai înaltă însemnătate.

pe ploae și pe ninsoare să cerșească la un capăt de pod pe hotar, până când odată, văzându-se părăsit cu totul la capătul podului pe vreme de ninsoare, nemai venind nime să-l ducă acasă, o ia singur prin zăpadă înainte. Fiind orb greșește calea, răătăcește, cade jos, zăpada îl acoperă și nu se mai scoală. Abia primăvara îl găsesc niște oameni: era mâncat de corbi.

Nenorocirea orbului e descrisă cu atâta măiestrie, încât te înduioșează până la lacrimi. Istoriografa are darul de a nobilita sentimentele omului și a-l face să fie cu îndurare față de cei nefericiți ajutându-i.

12. Da' o vrea D-zeu.

Aici ni se zugrăvește cu mult umor pățania lui Pârveu, omul într'o dungă, care puțin dă pe voia lui D-zeu, și afară de aceasta este și bețiv. Insușirile acestea, cari se cam înfrățesc, îl aduc pe sârmanul om, de își pierde hoii cu cari a plecat la târg să-i vândă. Văzându-se Pârveu în halul acela și dându-și seamă de purtarea lui dușmănoasă față de Dumnezeu, se pocăște într'un chip de tot nostim. (Va urma).

Preainalta Voastră Maiestate fațetei cunoscut țării în cuvinte categorice, cumcă în privința diplomei leopoldine nu puteți observa datina veche, din cauza că mai multe puncte ale aceleia nici decum nu se mai pot aduce la îndeplinire și că dreptatea și conștiința monarhului nu poate suferi să mai întărească ceva ce în faptă a devenit a fi peste puțină.

A vorbi adevărul și a ținea a ceea ce ai promis, este pentru Domnitor și pentru popoare cea mai înaltă poruncă. Pentru aceea credință și convicțiunea, pe care M. Voastră o manifestați aici, ne umple pe noi și țara cu respect și reverință, înaintea acelei mărimi de conștiință, căreia moralicește nu-i este cu puțină a întări prin cuvinte aceea ce în faptă nu poate ținea.

Este prea adevărat, cumcă multe puncte din acea diplomă, pe care M. Sa fericitul împărat Leopold I o a dat la luarea principatului Transilvaniei sub protecțiunea domniei austriace în 4 Decembrie 1691 fiind în cursul timpurilor preschimbate, și-au pierdut toată valoarea, și pentru aceea de mult nici că se mai pot ținea.

Diploma fusese întregită în mod esențial încă prin sancțiunea pragmatică, care statorcește dreptul de moștenire al glorioasei case domnitoare austriace și indivizibilitatea țerilor unite sub sceptrul ei într'un stat ce nu se mai poate desface, și care sancțiune în puterea art III din anul 1744 are și pentru Transilvania valoarea unei legi fundamentale de stat neștrămutabile.

Totuși pe lângă toate schimbările prin cari au trecut unele puncte singuratiche ale acestei diplome leopoldine și prin cari după legea dezvoltamentului organic, la care supus este oricare stat, a trebuit să treacă neapărat, — fundamentul caracter al aceleia ca al unui contract de stat încheiat sărbătorește, și fără a se putea revoca, al căruia cuprins este temelia dreptului constituțional transilvan, a ramas totdeauna în putere.

Deci țării îi servește spre mare odihnire, când aude conștiințioasa declarațiune a M. Voastre, cumcă datina în privința diplomei leopoldine numai pentru aceea nu se poate observa, pentrucă punerea în lucrare a mai multor puncte din aceea nici decum nu e cu puțină. Cu aceasta însă diploma însăși în ființa sa nu pierde nimica din însemnătatea sa, ca temelia a dreptului public.

Tocmai pentru aceea, luând și noi această împrejurare în însuși atinsul înțeles, primim cu cel mai viu simțământ de bucurie, cumcă M. Voastră preainaltă recunoașteți totodată pe față și spre dorita odihnire a țării vă îndurați a declara sărbătorește, cumcă după ce va fi înființată pe cale constituțională, în conlucrare cu dieta, structura din lăuntru de drept public a marelui principat Transilvania, și corelațiunea sa către întreaga monarhie în privința determinării definitive a modului trimerii deputaților Transilvaniei la senatul imperial, inimei M. Voastre de părinte al țării îi va fi spre plăcere a emite la dorire și rugarea țării o diplomă solemnă, pe care și următorii M. Voastre vor avea de a o confirma totdeauna înaintea depunerii jurământului omagial.

În realizarea cât de curândă a preainaltei asigurări ce întimpină dorința cea fundată a întregii țări, reprezentanții poporului adunați acum, văd un moment esențial pentru odihna întregii populațiuni a Transilvaniei.

Această speranță înaltă încrederea noastră și ne adaogă puterile spre a ne începe lucrul ce ne așteaptă

care, judecând după propozițiunile comunicate, se întinde peste un câmp larg al unor chestiuni de mare însemnătate.

Ca una dintre cele mai însemnate întrebări ce M. Voastră v'ăți îndurat a o pune în fruntea propozițiilor regesti, se ivește recunoașterea, în mod constituțional, a egalei îndreptățiri politice naționale a națiunii române și a confesiunilor ei, asemenea cu celelalte surori națiuni și confesiuni ale acestui mare principat Transilvania.

Dieta își cunoaște de o datorință sacră a ajunge cât mai curând la rezultatele corespunzătoare ale consultațiilor sale, din cauză că poporul așteaptă cu nerăbdare până să vadă întemeindu-se constituțiunea țării după o ordine durabilă, pentruca prin aceea să ne stee prin puțină a delătura atâtea rele apăsătoare, a pune administrațiunea și justiția pe temelii, pentru ca scuturi apărătoare și asigurătoare de drepturi să fie, cum și în alte direcțiuni a deschide calea către așezăminte salutare pentru prosperitatea întregului.

Referințele către statul întreg încă așteaptă cu totadinsul ca să fie satorite după dorință, — pentruca așa țara să simtă în măsură deplină binecuvântările ce vor rezulta din strânsa împreunare cu imperiul și cu reprezentanța sa comună.

Privind cu deplină încredere la activitatea constituțională a senatului imperial, populațiunea Transilvaniei așteaptă cu ferbinte dorință satorirea cea deja încetată a unei proporțiuni mai drepte de contribuțiune, și regularea datorinței de a milita, care să respecte mai bine trebuințele unei raționale economii politice-naționale.

Înainte de toate însă drumul de fier se simte pentru Transilvania de cea mai mare și întefitoare cerință.

Noi calculăm așadar cu cea mai mare încredințare, că prin mijlocirea constituțională a senatului imperial se va atrage odată în sistemul drumurilor de fier și această țară, care dela natură e binecuvântată cu tot felul de averi, prin pozițiunea și formațiunea sa e pentru apărarea monarhiei de cea mai mare însemnătate, și că așa, prin fapta aceasta, ce afară de toată îndoială, cu toată validitatea documentează prețul și veritatea celei mai intime conexiuni cu imperiul întreg, și patria noastră se va conduce către un viitor mai fericit.

Chemarea destinată M. Voastre de providență, pentruca să conduceți soarta marelui principat Transilvania peste cel mai greu punct de prefacere, ne luminează și nouă ca un luceațar întru toată importanța și mărima sa.

Noi simțim, ca și M. Voastră, cumcă deși problemele, cari ni s'au pus sunt grele, totuși acelea trebuie să se deslege odată.

Supusa și credincioasa reprezentanță a țării, ajutată de dreptatea cauzei, simțindu-se însoflată de spiritul cumpătului, de al buneii învoiri și al toleranței, întimpină năzuința cea sinceră a Maiestății Voastre de a îngriji pentru fericirea și prosperitatea tuturor popoarelor cu cea mai deplină încredere a sa.

Așa noi cu ajutorul lui Dumnezeu vom și reuși a duce în capăt sigur și fericit acest lucru, de care ne apucărăm.

Cari rămânem cu credință neclătită, în devotamentul și supunerea către augusta casă împăratească, cu cea mai profundă venerațiune:

Ai Maiestății Voastre ces. reg. apostolice prea umiliți și totdeauna credincioși supuși și servi, reprezen-

tanții marelui principat al Transilvaniei, adunați în dietă.

Sibiu, în 21 August 1863⁴.
(Urmează subscrierile).

Adresa a fost predată comisariului regesc, spre înaintare domnitorului, în 26 August n., prin comisiunea care a compus-o. Conducător al comisiunii era contele Nemes Iános. În comitiva, cu care s'a predat adresa, dieta spunea, că „această adresă s'a pertractat pe cale constituțională, și la a treia cetire s'a acceptat cu unanimitate, ca convicțiune a dietei întregi, care prin aceasta și-a depus crederul politic și și-a arătat direcțiunea, care s'a determinat a o observa la rezolvarea grelelor sale probleme“.

Atât adresa, cât și comitiva, erau compuse, și au fost predate comisariului regesc, în toate limbile țării: ungurește, nemțește și românește.

Tratatul de pace între turci și bulgari.

Textul oficial al articolelor, care regulează pozițiunea locuitorilor din Tracia, este următorul:

Art. 7. Originarii din teritoriile cedate de Turcia guvernului bulgar, și cari sunt domiciliați acolo, vor deveni supuși bulgari. Ei vor avea, vreme de 4 ani, facultatea de a opta la fața locului în favoarea naționalității otomane către autoritățile locale bulgare și o înregistrare la consulatele otomane. Opțiunea va fi individuală și obligatorie pentru guvernul otoman. Minorii actuali au opțiunea în cei patru ani ce urmează majoratului lor.

Musulmanii din teritoriile cedate, deveniți supuși bulgari, nu vor fi supuși vreme de patru ani serviciului militar și nici nu vor plăti vre o taxă militară.

După ce vor fi uzat de facultatea lor de opțiune, acești musulmani vor părăsi teritoriile cedate, și aceasta până la sfârșitul termenului de 4 ani prevăzut mai sus, având facultatea de a trece cu scutire de vamă bunurile lor mișcătoare. Ei pot totuși să-și păstreze bunurile lor nemiscătoare de or ce fel, urbane ori rurale.

Art. 8. — Supușii bulgari musulmani din toate teritoriile cedate Bulgariei se vor bucura de aceleași drepturi civile și politice, ca și supușii de origine bulgară; se vor bucura de libertatea de conștiință și de libertatea practicei externe a cultului. Obiceiurile musulmane vor fi respectate; numele sultanului, drept kalif, va continua de a fi pronunțat în rugăciunile publice, ale musulmanilor.

Comunitățile musulmane constituite actual ori acelea, care se vor constitui în viitor, vor fi, în ce privește organizarea lor ierarhică și patrimoniurile lor, recunoscute și respectate. Ele vor depinde fără împiedecare de șefii lor spirituali.

Art. 16. — Guvernul Bulgariei este ținut la aceleași drepturi, sarcini și obligațiuni ca și guvernul otoman față de compania căilor ferate orientale pentru partea de linie ce i s'a conces situată pe teritoriile cedate. Guvernul bulgar se obligă a înapoia fără întârziere materialul rulant și celelalte obiecte aparținând numitei companii și confiscate de el.

Din Bucovina.

Rezoluțiuni. Primim din Cernăuți următoarele:

Preoții gr. or. români din Bucovina întruniți astăzi Joi în ziua de 19 Septembrie (2 Octombrie) 1913 la Cernăuți în o mare adunare a lor:

I. Ținând sama de grația, ce biserica ort. din Bucovina a aflat totdeauna la glorioasa dinastie, aduc Maestății Sale Prea grațiosului lor împărat reînnoite omagii de cea mai devotă supunere și nețărmurită ascultare.

II. Constată cu adâncă mâhnire sufletească, că decretarea consilierului consistorial Artimon Manastyrski ca arhimandrit de scaun a urmat fără de consimțirea, ba chiar contra voinței capului lor bisericesc.

III. Afă în această procedură o violare gravă a drepturilor constituționale a bisericii lor drept măritoare, și examinând cu temeinicie împrejurările, care au făcut cu puțină acest act, s'au încredințat, că Maiestatea Sa a binevoit a dispune decretarea de mai sus în urma unui raport falsificat, făurit cu rea intenție din partea miniștrilor săi.

IV. Convinși fiind, că numirea aceasta, care stă în vădită contradicție cu drepturile constituționale ale bisericii noastre, n'ar fi urmat, cunoscută fiind adevărata stare a

lucrurilor, protestează cu toată făria în contra acestui procedeu și declară prin urmare, că nu pot privi pe nou numitul arhiman-drit de scaun cu drept în funcțiune, ce i s'a încredințat, și că nici nu-l vor recu-noaște în această demnitate.

V. Iau cu multă satisfacție la cunoș-tință ținuta vrednică și hotărâtă, ce o do-cumentează Excelența Sa I. P. S. Mitropolit *Dr. Vladimír de Repta* față de violarea drep-turilor inalienabile ce i se cuvin ca cap al bisericii lor și încredințându-l de cea mai nețărmurită admirație și venerațiune îi jură credință și ascultare în lupta dreaptă ce o poartă pentru respectarea bisericii, ai cărei slujitori credincioși sunt.

VI. Având în vedere că referințele din Arhidieceza noastră prin faptul numirii con-silierului ruten *Manastyrski* ca arhiman-drit de scaun au devenit pentru noi, pre-otii și poporul român, singurii păstrători ai tradițiilor vechi ale acestei Arhidieceze, de-a-dreptul insuportabile, se îndreaptă în intere-sul unei pașnice desvoltări a bisericii noastre atât către Excelența Sa I. P. S. Mitropolit, cât și către deputații români din senatul imperial și din dieta țării cu insis-tenta rugare, ca să urgenceze în toate pu-terile la Prealnaltul tron împărătească resolu-tarea favorabilă a petițiilor românilor bu-covinieni înaintate în afacerea demiterii ru-tenilor gr. or. din Arhidieceza noastră prin marile adunări ale poporului român din 1911 și 1912.

NOUTĂȚI.

Moștenitorul de tron la regele englez. Din Viena se știe, că moștenitorul nostru de tron, arhiducele *Francisc Ferdinand* și soția sa principesa *Hohenberg*, la invitarea făcută de suveranul englez, vor călători pe la începutul lui Noiembrie la Londra pentru a vizita părechea regală a Angliei.

Sfințire de biserică se va săvârși în parohia ort. română din Divocării mari Duminecă în 29 Septembrie (12 Octomvrie) a. c. prin P. O. D. Protopop Teodor Herman ca mandatar al Înalt Prea Sfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Prea Meșianu*. La această festivitate se invită toți binevoitorii bisericii noastre. *Oficiul parohial.*

Consacrare întru episcop. Duminecă în 5 Octomvrie s'a consacrat intru episcop al diecezei de Hajdudorog *Ștefan Miklósy*. Consacrarea a făcut-o episcopul slav Iuhu *Drohobeczky* din Croația. Îndată după aceea a urmat intronizarea. Festivitățile s'au ținut în comuna Hajdudorog, o localitate cu 10 mii de locuitori. Noul episcop a plecat în ziua următoare la Dobrișin, unde își are deocamdată reședința.

Turneul trupei teatrale, de sub direcția dlui V. Antonescu, se va începe Sâmbătă în 11 Octomvrie cu Alba-Iulia, unde se vor da două reprezentațiuni. Trupa va sosi la Sibiu Duminecă, în 26 Octomvrie și va da și aici două reprezentațiuni.

Procese de presă și osândiri. Curtea, cu jurați din Oradea mare a osândit pe în-vățătorul *Daviu Pop* din Băsești la 4 luni; temniță de stat și amendă de 400 coroane; ear pe redactorul *Atanasie Halmágean* la 3 luni temniță de stat și amendă de 300 cor. Osândirile s'au făcut pentru articole apărute anul trecut în „Românul”.

Serbare semicentenară. Sâmbătă, în 4 Octomvrie, s'au ținut serbările organizate cu ocazia împlinirii de 50 ani dela înființarea gimnaziului din Năsăud. Dimeinea s'a oficiat serviciu divin, urmat de parastas pentru odihna sufletelor profesorilor și a fondatorilor răposați. În sala gimnaziului s'a întrunit apoi publicul la o sădintă festivă; ear seara s'a dat o producțiune cu recitari și muzică în sala de gimnastică. La sfârșit dans. Au luat parte la serbări câteva mii de absolvenți și foști elevi ai gimnaziului, precum și mulți țărani din vecinătate.

† **Nicolae Costescu** preot ort. român în Seraca, după un morb greu în îndelungat, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în etate de 54 ani, în 6 Octomvrie n. la 3 ore după amiază. În mormântarea răposatului se face astăzi Mercuri, în 8 Octomvrie st. n. în Seraca. În veci pomenirea lui!

Nou membru pe viață la Reuniunea meseriașilor români sibieni, a binevoit a se înscrie dl *Ioan Radu*, măiestru măcelar și liferant de carne etc. al seminarului „Andreian” și al celorlalte așezăminte românești cu internat din Sibiu. Dl Radu a plătit taxa de cor. 50. — Ar fi bine și laudabil ca exemplul d-sale să fie urmat și de alții.

Expoziție. În pavilionul lacului de pa-tinat din strada Schevis în Sibiu se va des-chide zilele acestea o expoziție rară la noi în felul său. Ținărul pictor *George Al. Mathéy*, român sibi'an de naștere și elev al renumiților artiști Bruno Paul, Orlick, Doepler s. a. dela muzeul de artă indus-trială în Berlin, va expune o serie a lucră-rilor sale, între care și rezultatele unei că-lătorii în Norvegia, precum și planuri in-teresante pentru afișe, anunțuri și alte lu-crări de artă grafică. Publicul va putea să vadă în expoziția dlui Mathéy multe lucruri nouă și frumoase.

Vederi de pe drumul lui Vlaicu... Re-vista „*Cosinzeana*” dela Orăștie, aduce în Nrul din săptămâna asta frumoase vederi de pe Valea Prehovei spre Azuga-Predeal, drum pe care avea să vină Vlaicu în Ardeal dulce solie. Un stimător al lui Vlaicu a luat mai multe fotografii și le-a trimis pe care er-a stragem atenția familiilor române asupra acestei reviste, care în timpul din urmă e ar-ranțată cu vâdit scop de a înlocui revis-tele ilustrate străine, cari s'au prea vârat prin casele românești. „*Cosinzeana*” le va înlocui cu folos. Ea aduce aceea ce e plăcut sufletului românesc: știri și vederi din viața culturală românească, din știință și artă, pe lângă acestea vederi in-teresante și știri din toată lumea. Revista costă: pe 3 luni 3 cor. Pentru a împretini pe cetitorii români de asemenea reviste, e-d'ura *Cosinzeana* a hotărât a da revista pe cele d'n urmă 3 luni de zile (Oct. Nov. Dec.) a anulului de față, cu numai cor. 1 80 fil. adică una cor. 80 fil, tuturor celor ce ar dori a o avea în acest timp de probă. Recomandăm cu căldură cetitorilor noștri să îndemne familiile de cărturari români, să și procure pe aceste 3 luni, de probă, „*Cosinzeana*” dela Orăștie, trimițând la admi-nistrația ei neînsemnata sumă de cor. 1 80.

Constituire. Societatea de lectură a teologilor români din *Arad*, în sădintă ținută la 9 Sept. a. c. sub prezidiul P. C. Sale Părintelui Roman R. Ciorogariu, director seminarial, s'a constituit în următorul mod: vicepreședinte: Vasile Medrea teol. c. III, secretar: Cornel Givulescu teol. c. II notar I: Emilian Căpitan teol. c. III, notar II: Caius Turicu teol. c. I, cassier: Alexă Pusta teol. c. II, bibliotecar: Augustin Vancea teol. c. II, bibliotecar II: Bujor Poliș teol. cl. I, controlor: Ioan Frâncu teol. c. III, econom: Alexandru Sirca teol. c. II, Comisia literară: Cornel Magier, Silviu S. Săbău teol. c. III, Ioan Cotuna, Ioan Marșieu teol. c. II, Ștefan Petrovici, Aurel Stana teol. c. I, Comisia de revizuire: George Francescu teol. c. II, Sever Sebeșan teol. c. I, *Arad*, 2 Oct. 1913. *Vasile Medrea*, vice-președinte, *Cornel Givulescu*, secretar.

La Reuniunea meseriașilor români si-bieni au fost primiți următorii membrii ordinar: Nicolae Macaveiu (originar din Bucium-sasa, fiu de băieș), cu 2 clase civile), sodal faur; Ioan Taloș (originar din Măluț, fiu de econom), fără școală, Vasile Șerban (orig. din Lisa, fiu de econom) so-dali pantofari; Ilie Cojocariu (orig. din Roșia, fiu de econom), bărdăș zidar și antreprenor de zidiri; Octavian Oprea (orig. din Orăștie, fiu de econom) culegător ti-pograf; Ioan Bendorfeanu (orig. din Sibiu, fiu de econom) sodal măsar; Pompiliu Șiboteanu (orig. din Balomir, fiu de panzar), sodalanzelari; Aurel Popovici (orig. din Visca, fiu de învățător) și George Tulvan (orig. din Hațeg, fiu de judecător reg. cu 4 clase gimn.), cafe de prăvălie. Între membrii ajutători au binevoit a se înscrie dl Romul Pop, inginer de construcții; Vasile Stoica, Sabin Oprean și Horia Avram, profesori la școala civilă de fete a „Asociațiunii”.

Studentii străini. Tot mai des se ivesc plângeri în capitala germană din cauza creșterii numărului de universitari străini la facultățile germane. Ministrul de culte al Germaniei a luat măsuri pentru a stabili numărul maximal al studenților străini la universitățile din țară. Măsurile privesc numai pe studenții cari se vor înscrie de aici înainte la școlile superioare numite, și nu se rapoartă la cei ce și-au început deja studiile în Germania.

Epidemie de sinucideri. Ministrul de instrucțiune rusească a publicat datele privitoare la epidemia de sinucideri în institutele de învățământ ale Rusiei. Cele mai multe sinucideri se fac în districtele școlare din Moscova, Carcov și Petersburg. În anul 1911 s'au săvârșit în școli primare 29 de sinucideri și 11 încercări de sinucidere, în școli secundare 15 sinucideri și 7 încercări, la universități 15 sinucideri și 1 încercare de sinucidere. Motivele cele mai dese sunt: notele rele,

Tunelul La Manche. Congresul uniunii franco-engleze a ținut Vineri cea din-tăi sădintă în Londra. Cu ocazia aceasta s'au rostit două interesante conferențe despre tunelul proiectat sub canalul La Manche. Una din conferențe a tratat chestiunea fi-nanciară, a doua a cercetat partea tehnică a lucrării. S'a amintit, că în 1802 însuși Napoleon cel mare a dat ideea clădirii tunelului. Pentru realizarea marelui plan se cere o cheltueală de vreo 400 milioane de franci. Conform programei, vor fi așezate în mare două țevi paralele, fiecare cu un diametru de cinci metri și jumătate. Una din țevi va servi pentru comunicarea din Franța în Anglia, a doua pentru comunica-rea inversă, din Anglia în Franța. Clădirea de altfel s'a și început. De partea engleză este săpat tunelul și se distanță de doi chi-lometri, tot cam atâta s'a lucrat și de par-tea franceză.

Teatru în Sibiu. Astăzi Miercuri se reprezintă o farsă franceză în 3 acte, *Parat-nerul*; Joi, *Colonelul Limonadă*, farsă cu cân-tece, reprezentație în benefic.

Scrisoarea lui Dumitru Vlaicu.

Mai înainte de a părăsi capitala Ro-mâniei, *Dumitru Vlaicu*, tatăl regretatului aviator, a adresat tuturor aceluia cari au vărsat o lacrimă pentru fiul său, Aurel Vlaicu, mulțumirile sale prin următoarea scrisoare:

Înainte de a pleca de pe pământul țării, țiiu să-mi fac cea din urmă datorie.

Cu adâncă smerenie îmi plec inimă și fruntea mea bătrână la treptele înaltului Tron românesc, pentru înalta bunăvoință arătată fiului meu Aurel dela început, și pentru marea cinste ce i s'a dat după moarte cu medalia „*Virtutea militară*”, prin care a fost ales în rândul eroilor.

Mulțumesc apoi tuturor sufletelor bune care l-au iubit cât a fost în viață, și care mi-au stat aproape și au plâns împreună cu mine, până l-am petrecut la locașul de veci.

Mulțumesc tuturor prietenilor, tuturor cunoscuților și necunoscuților, cari cu dra-gostea ce mi-au arătat-o și cu sincera lor jale mi-au alinat negrăbita mea durere, și mulțumesc întregii lumi, care a vărsat o lacrimă pentru cel ce s'a dus dintre noi.

În jalea nemărginită a mulțimii am văzut mare dragoste pentru fiul meu; dra-gostea asta o voi duce cu mine — atât mi-a mai rămas pe lume — și amintirea ei o voi păstra până mă va îngădui Dum-nezeu și pe mine.

Mă despart cu adâncă recunoștință de pământul sfânt, pe deasupra căruia fiul meu mi-a cinstit numele și pe care el însuși l-a cinstit prin iubirea lui, prin munca lui și prin moartea lui amară. Mă închin în fața Țării, în care mi-am lăsat tot ce-am avut pe lume.

Dumnezeu a voit așa! Omul, chiar pă-rinte fiind, nu poate decât să se plece în fața Celui de sus.

Domnul a dat, Domnul a luat, fie nu-mele Domnului bine cuvântat!

Dumitru Vlaicu.

ECONOMIE.

Grâul sălbatic.

Dr. Macdonald din ministerul agricul-turii în Africa de miază-ză a adus la cunoș-tință guvernului englez, că pe moșia Cui-tenburg, în partea secetoasă a Transvaalu-lui, oamenii au izbutit să producă o recoltă de grâu fără să fi cășnat pe ogor o picătură de ploaie în la sădintă până la secerare. Acolo plouă numai odată pe an timp de câteva săptămâni în vremea iernei; pe urmă e secetă desăvârșită. Au întrebuit așa zisa metodă *dry farming*, sau cultură us-cată. Ară bine ogorul, seamănă, apoi nete-zesc și bat bine cu tăvălugul fața pământului. Au apoi grijă de nu lasă să crească buruene cari seot apa din pământ.

Dar iată că pe altă cale se va ajunge de-asemenea la puțină de-a cultiva grâu în ținuturile cele mai secetoase. Și anume prin corcirea grânelor obișnuite cu grâul sălbatic.

În 1906 s'a descoperit în Palestina a-cest fel de grâu. E grâul din care prin cul-tivare timp de mii de ani s'au făcut toate soiurile de grâu de astăzi. La drept vor-bind descoperirea grâului sălbatic e mai veche; a făcut-o încă din 1859 botanistul Kotsy pe muntele Hermon în partea de miază-noapte a Palestinei. Dar a adus nu-mai un singur fir cu spic. A stat firul a-cesta mai multe zeci de ani în herbarul muzeului de istorie naturală din Viena, până ce Körnicke a arătat că firul e de grâu sălbatic.

În zădar s'au ostenit însă alții să mai afle în Palestina grâu de acesta. Aaronsohn abia a izbutit, în sfârșit.

Triticum dicoccoides, adică grâul săl-batic — spre deosebire de *Triticum sativum*, grâul cultivat, — crește până la 35 sau 40 de cm., rar până la 80. Aaronsohn, după în-demnul a doi profesori din Berlin, l-a aflat pe muntele Hermonului, în Galileea, și în mare număr în ținutul la răsărit de Iordan. Nici odată nu se află prin apropiere de grâul cultivat. De pe această împrejurare și de pe alte caractere botanice, se vede că nu e vorba de grâu obișnuit, care s'ar fi sălbătă-cit, ci de grâul sălbatic, strămoșul grânelor cultivate.

Dar se află și în jurul Mării Moarte la 250 de m. sub nivelul Mării Mediterane. Nu prea alege pământul; dar cel văros, moale, nu-i place.

Aaronsohn s'a interesat de acest fel de grâu, nu numai ca botanist, dar și ca agronom. În adevăr, grâul cultivat a cam slăbit și multe boli îl bântue; apoi e foarte pretențios în privința pământului și a ploii.

Aaronsohn a căutat, prin corcirea între grâul sălbatic și cel cultivat, să capete feluri care să nu mai fie bântuite de rugină și de alte boli și să crească pe pământuri rele, dând totu-și roade îmbelșugate. A reușit. Deci va fi cu puțință a cultiva grâu într-o mulțime de ținuturi întinse din Africa, Asia și America, unde nu se putea nici gândi la cultivat grâu, fără a aduce mai întâi, cu cheltueli mari, apă pentru udat ogoarele.

El a trimis soiurile corcite, căpătate în Palestina, de s'au făcut cercări cu ele în Germania și Statele Unite. Rezultatele că-pătate, atât la Pappelsdorf în Germania, cât și în Statele-Unite, sunt mulțumitoare. Soi-urile cultivate în Germania, dela 1908 până acum, s'au dovedit nepăsătoare la frig și la rugină. Deci, se va putea cultiva grâu în ținuturi nordice ale Europei.

Din America au chemat pe Aaronsohn să vie, acolo, punându-i la îndemână mij-loace de a face expedițiile cât mai întinse. Dar, având în vedere, că Palestina, patria grâului sălbatic, e locul cel mai nimerit pentru experiențe, Aaronsohn a rămas pe loc și își urmează cercetările cu sprijinul Statelor-Unite.

Înțelege oricine revoluția ce se pre-gătește în agricultură prin sistemul *dry farm-ing* și prin corciriile lui Aaronsohn.

La noi, soiurile acestea s'ar putea cul-tiva în porțile stâncoase și lipsite de apă.

Cărți și reviste.

Revista teatrală organul „Societății pentru fond de teatru român”, sub redacția dlui Dr. Horia Petra-Petrescu. A apărut nrul 5 din 1913 cu următorul cuprins: Cătră ce-titori! Spre știință! Din vorbirile lui Iosif Vulcan. Jerfa lui Avram, fragm. din drama în versuri „Hagar” de Ion Broșu. Piese tea-trale vrednice de jucat. Un teatru româ-nesc de diletanți în Bucovina (acum 23 de ani). Două turneuri artistice (în 1913) ale foștilor bursieri, de Ștefan Mărcuș. O casă a poporului și mișcarea noastră teatrală. Otto Ludvig, Greutățile începutului. W. Tell” ca reprezentație la sate în Ger-mania. „Ion” și „Bucur” recenzi. Din au-tori dramatici străini: Ludovic Anzen-gruber și piesa sa „Curtea fără stăpân”. Con-certul reuniunii rom. de muzică din Orăștie, de Dr. I. Cl. Juga. Apariții nouă literare. O veste bună, Trupa V. Antonescu la noi. Cronica: Dna Triteanu în „Biserica neagră” din Brașov etc. Ilustrații: Grigore Manolescu și Grigore Manolescu în rolul lui Hamlet. Redacția și administrația: Brașov, str. Cas-telului 70—72. Membrii ordinari, pe viață și fondatori, cari și-au plătit taxele, primesc „Revista teatrală” gratuit. În abonament, costă 3 cor. pe an, (4 lei în România). A-bonamentele se plătesc înainte.

Busturi frumoase.

Librăria diecezană din Arad anunță, că intrând în legături cu un sculptor renu-mit, i-a succed să câștige în execuție fru-moasă și succasă *Busturile* următorilor bă-rbați mari ai neamului nostru: Andrei *Mu-rășanu*, Vasile *Alexandri*, Mihai *Eminescu*, Vasile de *Stroescu*, Traian, Avram *Iancu*, Horea, *Cloșca*, *Crizan*, Mihai *Viteazul* și Aurel *Vlaicu*.

Busturile sunt de mărimea 40×24 cm. Bucata, din cement englez, costă 5 cor., — din ghips 4 cor., — iar bronzat 6 cor.

Seria completă (11 buc.) comandată de odată, execuție cement englez, costă 44 cor., — din ghips 33 cor., — iar bronzat 55 cor.

Ceice comandă seria completă sunt rugați, ca pentru crutarea speselor de trans-port, cu ocazia comanda să indice pe lângă posta ultimă și gara mai apropiată.

Comandele sunt a se adresa: *Libră-riei diecezană, Arad*, strada Deak Ferencz 35,

Sz. 556/1913.

(278) 1-1

Kegelő kiadás.

Rádós község kiadja a f. hó 16-án d. e. 1/2 12 órakor a község házában tartandó árverésen a tulajdonat képező téli juh legelőket, f. évi november 1-én 1914 évi április 1-jeig terjedő időre.

A községnek ezen célra gyűjtött 600 mm. széna is eladó.

A feltetelek a községi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Rádós, (vasuti áll. Erked) 1913 okt. 5.

Lienert
jegyző.

Nr. 554/1913.

(253) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiilor de cl. III. mai jos înșirate, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Almașul sec** cu fil. **Cozia**, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Ciutea.

2. **Certeșul-de sus**, devenită vacantă prin moartea parohului Petru Gabor.

Emolumentele în ambele parohii sunt cele fasonate în coala B.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohii pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Deva, la 27 August 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Deva, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Locul de întâlnire al Românilor în Cluj

e în strada **Francisc Iosif Nrul 12** la

„Hotelul Vulturul de aur“

cu cafană și restaurant, precum și odăi eftine, culină de casă bună, — iar pentru cail oaspeților sosiți cu trăsuri, stau grajduri potrivite la dispoziție.

(201) Proprietar: 10-10

F. Boday Mihály,
Kolozsvár, Cluj.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu:**

Regulament

pentru

Procedura judecătorească

în cauzele disciplinare

în Mitropolia gr.-or. rom. din Ungaria și Transilvania.

Prețul 20 bani, porto 5 bani.

Poza lui Vlaicu în aeroplan

bucata 2 cor. (273) 2-3

100 ilustrate Vlaicu Cor. 3-60

se află de vânzare la fotograful curții regale

Emil Fischer,

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5.

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe rămâne și va fi neîntrecut în efectul său contra lăntărilor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumuseții și pielii, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic întrate necondiționat se confirmă, à 80 de bani bucata se află în farmacia, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera“ pentru susținerea fragedă și albă a mâinilor de dame, în taburi à 70 fil. se află pretutindeni. (48) 30-40

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavaler de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 3-50 + porto 30 fil.

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

Ioan cav. de Pușcariu:

Fragmente istorice

despre

boierii din țara Făgărașului.

La partea I 40 fileri, la partea II 60 fileri, la partea III 80 fileri, la partea IV cor. 5-20.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu**

Din carnetul unui dascăl.

Studii și articole

de

Ion Mateiu.

Prețul cor. 1-50 + porto 20 fil.

HOP, HOP!...**NU UITAȚI,**

că cea mai apropiată **tragere a lozurilor** dela Banca Hipotecară Ungară va fi la **25 Octomvrie a. c.** când se va trage câștigul de

75,000 coroane,

iar la **27 Decemvrie a. c.** cel mai mare câștig din lume de

1.000,000 coroane.

Vindem de prezent un loz dela Banca Hipotecară Ungară cu **6 trageri** anual pe **36 rate lunare à K 630**, iar unul dela Prima Cassă de păstrare Pestană din patrie cu **3 trageri** anual pe **36 rate lunare à K 4-10**.

Ambele lozuri împărechiate, — adică din fiecare câte o bucată, — cu **9 trageri** anual, le vindem de prezent pe **40 rate lunare à K 10-.**

Cea mai ieftină ofertă.

Tot lozul câștigă necondiționat.

Cine ne trimite primele 2 rate deodată, aceluia li evităm rata a 3 a gratuit. Până la achitarea deplină i-se extradă cumpărătorului o listă legală de rate, în care este indusă Seria și Numărul lozului cu care joacă, dar deja după solvirea primei rate participă la joc, iar eventualele câștiguri sunt în întregime ale lui. Lozurile acestea nu-și perd valoarea ca lozurile dela loteria de clase, ci joacă până la sfârșitul loteriei, astfel că în caz de noroc un număr se poate trage și de mai multeori cu câștig dar cel puțin odată la tot cazul.

Explicări mai amănunțite trimitem la dorință oricui gratuit și franco.

Nu întârziati a Vă încerca norocul!

Grăbiți cu comanda la adresa:

Ústredná Banka Účastinný Spolok,
Budapest, VI., Váci-körut 31.

(277) 1-5

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

— Bogat asortată cu cele mai bune și fine stofe se primesc și execută —

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —

Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 17-

— Spriginiți industria română. —

Premiat:

Expoziția universală din Roma 1911: Grand premiu și med. de aur.